

Kto rządzi Unią Europejską?

Unią Europejską nie rządzi jedna osoba: prawo proponuje Komisja Ursuli von der Leyen, a uchwalają je wspólnie europosłowie i ministrowie 27 rządów.

Kierunek wyznaczają szefowie państw i rządów w Radzie Europejskiej. Każda z czterech głównych instytucji ma innego szefa.

Pięć osób, które warto znać

- Ursula von der Leyen – przewodnicząca Komisji Europejskiej od 2019 roku, w lipcu 2024 roku wybrana ponownie. Komisja to jedyna instytucja, która może zaproponować nowe unijne prawo.
- António Costa – przewodniczący Rady Europejskiej od 1 grudnia 2024 roku, były premier Portugalii. Prowadzi szczyty przywódców, ale sam niczego nie przegłosowuje.
- Roberta Metsola – przewodnicząca Parlamentu Europejskiego, wybrana ponownie w lipcu 2024 roku 562 głosami.
- Kaja Kallas – wysoka przedstawiciel do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, była premier Estonii.
- Christine Lagarde – prezes Europejskiego Banku Centralnego do października 2027 roku. Kieruje bankiem, którego Rada Prezesów ustala stopy procentowe w strefie euro. W Polsce robi to Rada Polityki Pieniężnej przy NBP.

Kto naprawdę decyduje

Rządy. Najważniejsze decyzje zapadają tam, gdzie siedzą przedstawiciele państw. W Radzie Europejskiej spotykają się szefowie 27 państw lub rządów i wyznaczają kierunek: to oni zgłaszają kandydata na szefa Komisji, uzgadniają kierunek w sprawie sankcji i wieloletniego budżetu. Prawa nie uchwalają – to zadanie Rady Unii Europejskiej, w której zasiadają ministrowie. W większości spraw głosują tam większością kwalifikowaną: decyzja przechodzi, gdy popiera ją co najmniej 55% państw reprezentujących co najmniej 65% ludności Unii.

Komisja. Ma monopol na inicjatywę: bez jej wniosku nie powstaje prawie żadna unijna ustawa.

Wykonuje budżet, negocjuje umowy handlowe i pozywa państwa, które łamią wspólne zasady. W jej 27-osobowym składzie każde państwo ma jednego członka; polski komisarz Piotr Serafin odpowiada za budżet. To coś najbliższego rządowi Europy, ale bez armii, bez prawa do nakładania podatków i z budżetem rzędu 1% dochodu narodowego państw Unii.

Parlament. 720 europosłów, w tym 53 z Polski, wybieranych co pięć lat. Bez zgody Parlamentu nie przejdzie prawie żadna ustawa ani budżet, a Komisja musi uzyskać jego poparcie, żeby objąć urząd. W listopadzie 2024 roku zatwierdził obecny skład Komisji 370 głosami.

Gdzie w tym jest Polska

W głosowaniach w Radzie liczy się ludność. Polska stanowi w 2026 roku 8,29% ludności Unii – to piąty wynik, po Niemczech, Francji, Włoszech i Hiszpanii. Do zablokowania decyzji potrzeba co najmniej czterech państw reprezentujących ponad 35% ludności, więc Polska jest ważnym partnerem każdej koalicji. Tam, gdzie obowiązuje jednomyślność – w podatkach, polityce zagranicznej, wieloletnim budżecie i zmianach traktatów – polski rząd może sam zablokować decyzję.

Przewodnictwo w Radzie zmienia się co pół roku. Polska kierowała jej pracami w pierwszej połowie 2025 roku, teraz robi to Irlandia, a od stycznia 2027 roku przejmie je Litwa.

Dlaczego to takie skomplikowane

Bo Unia łączy dwie zasady naraz: równość państw i reprezentację obywateli. Państwa zasiadają w Radzie i Radzie Europejskiej, obywatele wybierają Parlament, a Komisja ma pilnować wspólnego interesu ponad podziałami. Każda większa decyzja wymaga porozumienia między nimi. To chroni przed dominacją jednego kraju, ale spowalnia odpowiedź na kryzysy. Krok po kroku, jak powstaje

unijny przepis, opisujemy w tekście [Jak działa UE? Po ludzku i bez ideologii.](#)

[Wszystkie pytania →](#)

CZĘSTE PYTANIA

Kto jest prezydentem Unii Europejskiej?

Unia nie ma jednego prezydenta. Ma troje przewodniczących: Komisji Europejskiej (Ursula von der Leyen), Rady Europejskiej (António Costa) i Parlamentu Europejskiego (Roberta Metsola). Najwięcej władzy wykonawczej ma przewodnicząca Komisji, ale nie może niczego uchwalić sama.

Kto wybiera przewodniczącą Komisji Europejskiej?

Szefowie państw i rządów w Radzie Europejskiej zgłaszają kandydata, a Parlament Europejski go wybiera. Ursulę von der Leyen ponownie wybrano 18 lipca 2024 roku 401 głosami. Cały skład Komisji Parlament zatwierdził 27 listopada 2024 roku.

Jaki wpływ na Unię ma Polska?

Polska ma 53 z 720 europosłów, komisarza odpowiedzialnego za budżet – Piotra Serafina – a w głosowaniach w Radzie liczy się jej 8,29% ludności Unii – piąty wynik spośród 27 państw. Tam, gdzie obowiązuje jednomyślność, polski rząd może zablokować decyzję sam.

Kto teraz przewodniczy Radzie UE?

Od lipca do grudnia 2026 roku Irlandia, a od stycznia do czerwca 2027 roku Litwa. Przewodnictwo zmienia się co pół roku. Polska kierowała pracami Rady w pierwszej połowie 2025 roku pod hasłem „Bezpieczeństwo, Europo!”.

Czy Komisja Europejska to rząd Europy?

Tylko po części. Proponuje prawo, wykonuje budżet i pilnuje przestrzegania traktatów, ale nie uchwała ustaw, nie ma armii ani prawa nakładania podatków. Budżet, którym zarządza, to około 1% dochodu narodowego państw Unii.

ŹRÓDŁA

- Traktat o Unii Europejskiej, art. 17 (2016) – akty ustawodawcze przyjmuje się wyłącznie na wniosek Komisji, chyba że traktaty stanowią inaczej; kandydata na przewodniczącego Komisji zgłasza Rada Europejska, wybiera Parlament
- Traktat o Unii Europejskiej, art. 15 (2016) – Rada Europejska nie pełni funkcji ustawodawczej; kadencja jej przewodniczącego trwa dwa i pół roku, odnawialna raz
- Traktat o Unii Europejskiej, art. 16 (2016) – Rada wspólnie stanowi prawo i budżet z Parlamentem; większość kwalifikowana: 55% państw, co najmniej 15, reprezentujących 65% ludności; mniejszość blokująca: co najmniej czterech członków
- Traktat o Unii Europejskiej, art. 14 (2016) – posłowie do Parlamentu Europejskiego wybierani na pięcioletnią kadencję
- Komisja Europejska: Kolegium komisarzy (2026) – 27 członków, po jednym z każdego państwa
- Parlament Europejski: Parliament approves the von der Leyen II Commission (2024) – 27 listopada 2024 roku, 370 głosów za; Komisja urządzą od 1 grudnia 2024 roku
- Parlament Europejski: ponowny wybór Ursuli von der Leyen (2024) – 18 lipca 2024 roku, 401 głosów za, 284 przeciw
- Parlament Europejski: Roberta Metsola re-elected as President (2024) – 16 lipca 2024 roku, 562 głosy
- Rada Europejska: przewodniczący António Costa (2024) – przewodniczący od 1 grudnia 2024 roku
- Komisja Europejska: Kaja Kallas (2024) – wysoka przedstawiciel do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, wiceprzewodnicząca Komisji; Komisja Europejska: Piotr Serafin (2024) – komisarz ds. budżetu, zwalczania nadużyć finansowych i administracji publicznej
- EBC: kadencje członków Zarządu (2026) – Christine Lagarde: 1 listopada 2019 – 31 października 2027
- Konstytucja RP, art. 227 (1997) – Rada Polityki Pieniężnej, organ NBP, ustala założenia polityki pieniężnej
- Prezydencja irlandzka w Radzie UE (2026) – Irlandia od 1 lipca do 31 grudnia 2026 roku, potem Litwa i Grecja
- KPRM: Europa była, jest i będzie wielka (2025) – polska prezydencja w pierwszej połowie 2025 roku, hasło „Bezpieczeństwo, Europo!”
- Decyzja Rady (UE, Euratom) 2025/2427 (2025) – ludność do głosowań w Radzie w 2026 roku: Polska 8,29%, Niemcy 18,47%, Francja 15,18%, Włochy 13,19%, Hiszpania 10,86% (kopia Dziennika Urzędowego UE, ELI: data.europa.eu/eli/dec/2025/2427/oj)
- Parlament Europejski: wyniki wyborów 2024–2029 (2024) – 720 mandatów, Polska 53
- Komisja Europejska: Budżet długoterminowy 2021–2027 (2021) – budżet UE to ok. 1% dochodu narodowego brutto